

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

В 68

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах, які беруть участь у Всеукраїнському експерименті за темою "Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти" на 2018–2019 н. р. комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти" МОН України від 27.09.2018 № 22.1/12-Г-912)

Автори:

О. Волощенко, Н. Гавриш, О. Козак, О. Ліннік,
О. Романюк, А. Ткаченко

Рецензенти:

Нечипоренко К. П. (канд. пед. наук, ст. викладач кафедри початкової освіти КУ ім. Бориса Грінченка);

Мірошникова О. М. (учитель початкових класів ЗОШ I–III ступенів № 294 м. Києва).

Волощенко О.В.

В 68 Я досліджую світ. 2 клас: навчальні матеріали з інтегрованої теми "Способи пізнання" (01.10–19.10) / [О. Волощенко та ін.] — К. : Світич, 2018. — 44 с.

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

Безоплатні додаткові матеріали та методичний супровід – на сайті svitdovkola.org

Консультації за телефоном 067 504 5022, 050 761 7259

© О. Волощенко, Н. Гавриш, О. Козак,
О. Ліннік, О. Романюк, А. Ткаченко, 2018
© Видавництво "Світич", 2018

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Ви дослідили вже багато цікавого, але у світі ще так багато таємниць!

Запрошуємо до наступного дослідження, де ви знайдете відповіді на такі запитання:

- Як отримати інформацію?
- Як дізнатися про події минулого?
- Як відкрити таємниці природи?
- Як відрізнити фантазії/вигадки та реальність?

Поміркуємо, де отримати відповіді на всі ці запитання? Можна читати книги та газети, дивитися мультфільми, споглядати та спостерігати, проводити дослідження... Існує ще багато інших способів пізнавати світ і робити відкриття. А, можливо, ви винайдете свій власний?

**Бажаємо успіхів
та чекаємо від вас нових відкриттів!**

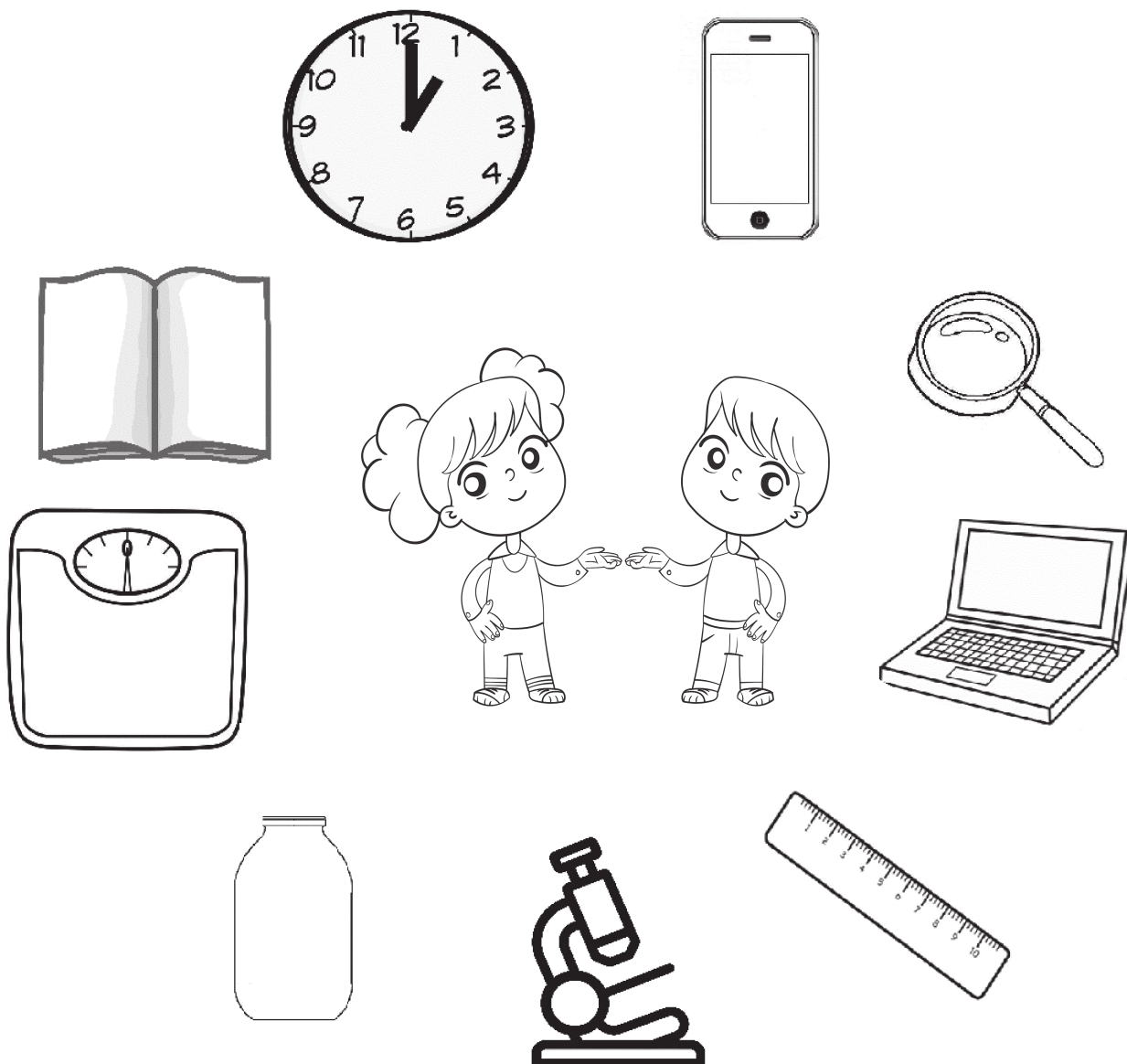
*Щиро ваші автори зошита
та команда видавництва "Світич"*

ЯК Я ОТРИМУЮ ТА СПРИЙМАЮ ІНФОРМАЦІЮ?

Людина постійно отримує інформацію про різноманітні об'єкти, процеси та явища різними способами.

1. Розглянь малюнок. Розкажи, про що саме можна дізнатися, використовуючи ці предмети.

ЗНАКИ Й ПІКТОГРАМИ

1. Дідусь розказав Олежику, що на дорозі встановлюють знаки, які попереджають учасників руху про ймовірні небезпеки. Який із зображених знаків інформує про можливу появу на дорозі дітей? Познач його.

А

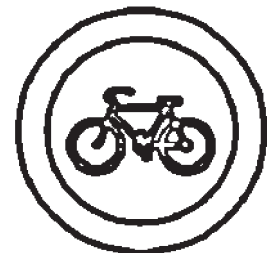
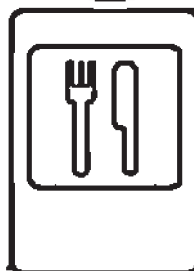
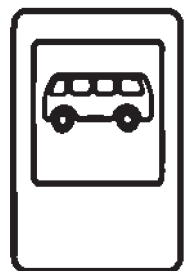

Б

В

2. Уважно розглянь зображені знаки і поясни, що вони означають.

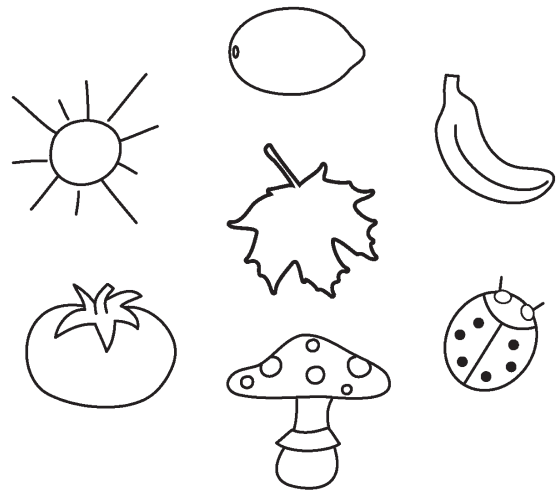

3. Створи власний знак, у якому буде закодовано якусь інформацію. Розкажи, де б ти його встановив/встановила.

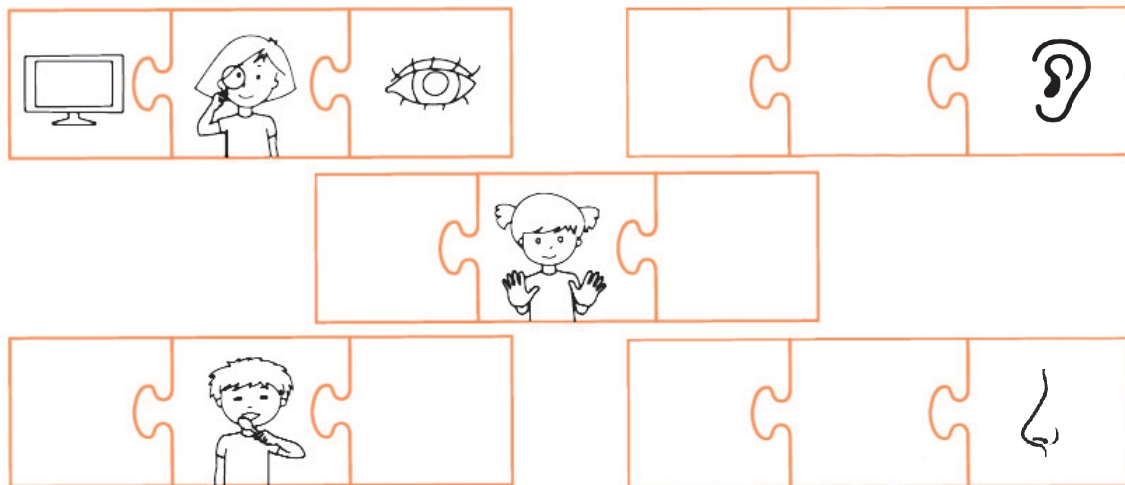
ОРГАНИ ЧУТТЯ

1. Розмалюй предмети на малюнку. Поміркуй, які з них можна об'єднати. За якими ознаками? Обведи відповідні літери.

- А** За формою
- Б** За розміром
- В** За кольором

2. Пригадай, які органи чуття допомагають тобі пізнавати світ. З яких джерел чи пристроїв ти можеш отримувати потрібну інформацію? Доповни пазли малюнками за зразком.

3. Запиши, що ти можеш дізнатися про продукт за допомогою органів чуття.

- Орган дотику: _____
- Орган зору: _____
- Орган смаку: _____
- Орган нюху: _____
- Орган слуху: _____

ПРО ЩО РОЗКАЖЕ УПАКОВКА

Найважливіша інформація про продукт подана у вигляді певних знаків та символів.

1. Розглянь упаковку соку. Про що можна з неї дізнатися?

2. 7 жовтня Андрій вирішив купити собі глазурований сирок. Який із сирків має обрати хлопчик, щоб не завдати шкоди власному здоров'ю?

Жовтень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

А

Б

В

3. Іринка придбала в магазині йогурт. Уважно розглянь упаковку. Познач на календарі синім кольором дату виготовлення продукту, а червоним – кінцеву дату його споживання.

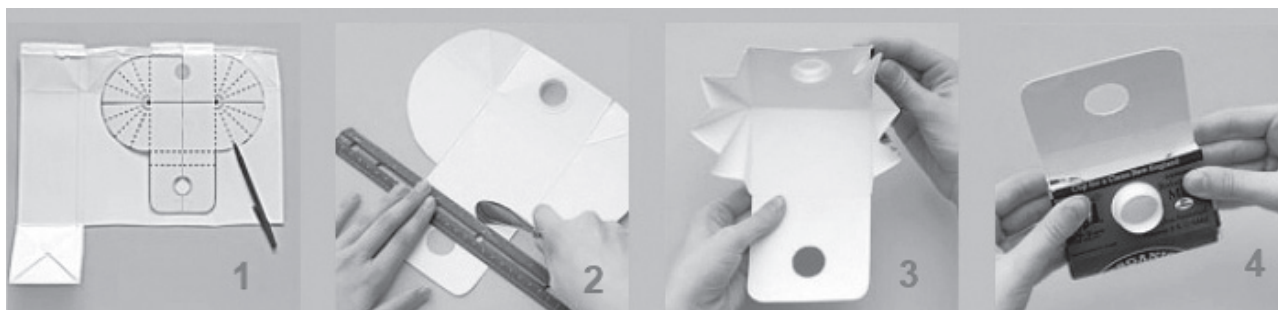

Жовтень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

4. З порожньої пачки з-під молока Іринка виготовила гаманець. Спробуй зробити такий самий за відеоінструкцією.

<https://www.youtube.com/watch?v=pABXiZO9FAI>

ҐРУНТ

1. Відгадай загадку:

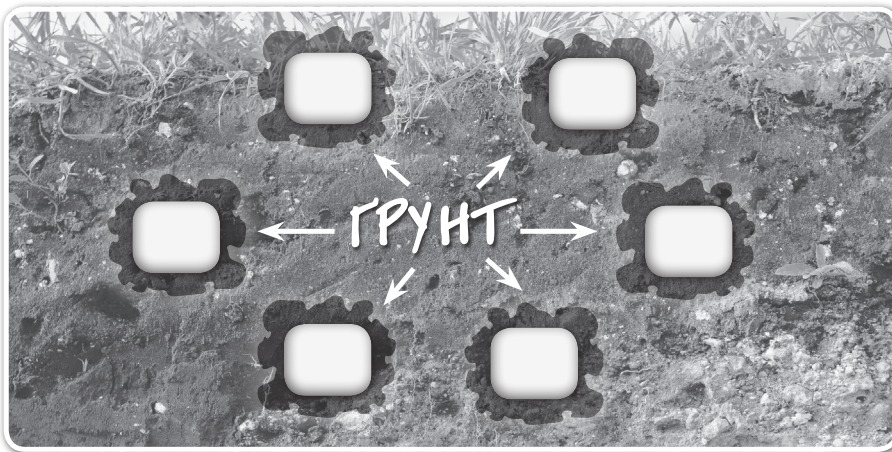
Під землею рие нірки,
Над землею робить гірки.

2. Склади і запиши в зошиті одне правдиве і одне хибне речення зі словом-відгадкою. Чи здогадалися твої однокласники, яке з них хибне?

3. Прочитай текст і виконай завдання Крота.

Я не простий Крід, я – вчений. У мене навіть є власна підземна лабораторія. Там я здійснюю дослідження, а результати записую у схему, що висить на стіні. Але, от лихо! Мої сусідки – польові миші – прогризли в ній дірки! Я дуже засмутився і вирішив попросити вас відновити мої записи. А для цього треба виконати досліди.

З чого складається ґрунт

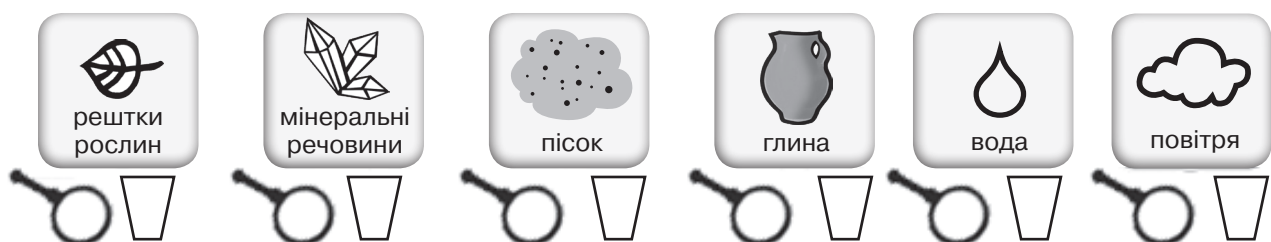

Дослід 1.

- Поклади грудочку ґрунту на аркуш білого паперу.
- Розітри грудочку і роздивись ґрунт під лупою.
- Що ти бачиш? Познач символом

Дослід 2.

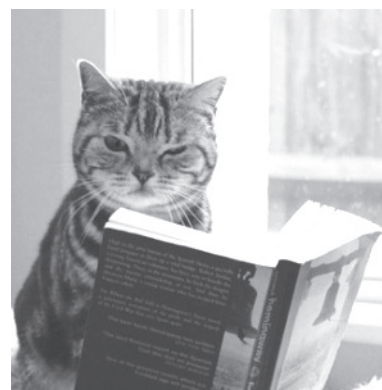
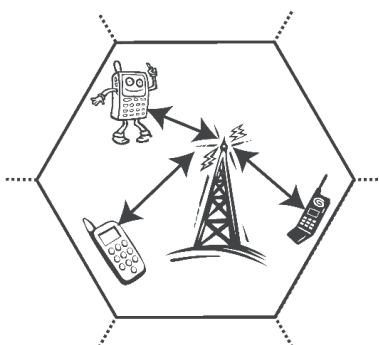
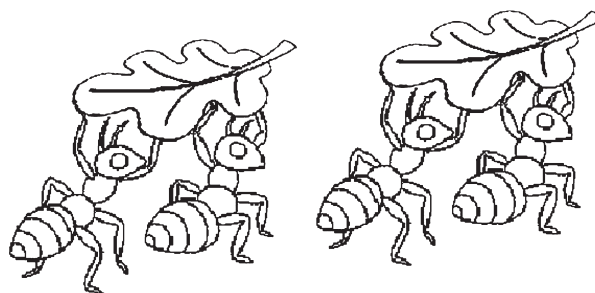
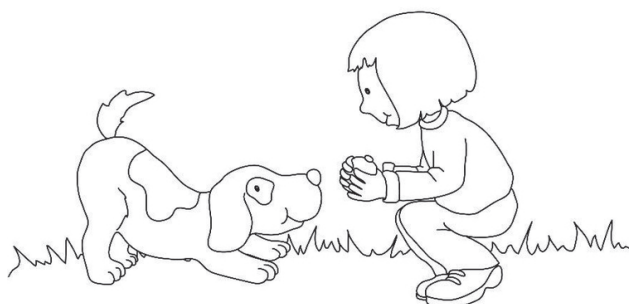
- Укинь грудочку ґрунту в склянку з водою.
- Що ти побачив/побачила?
- Про що це свідчить? Познач символом

Інформацію про навколишній світ можна сприймати з різних джерел.

4. Розглянь малюнки. Про що вони розповідають?

МОВА ТІЛА

Тіло людини може "говорити" – сприймати і передавати інформацію. Навчись розуміти міміку, жести, пози людей.

1. Розглянь малюнки і розкажи, про що "говорить" тіло кожної людини.

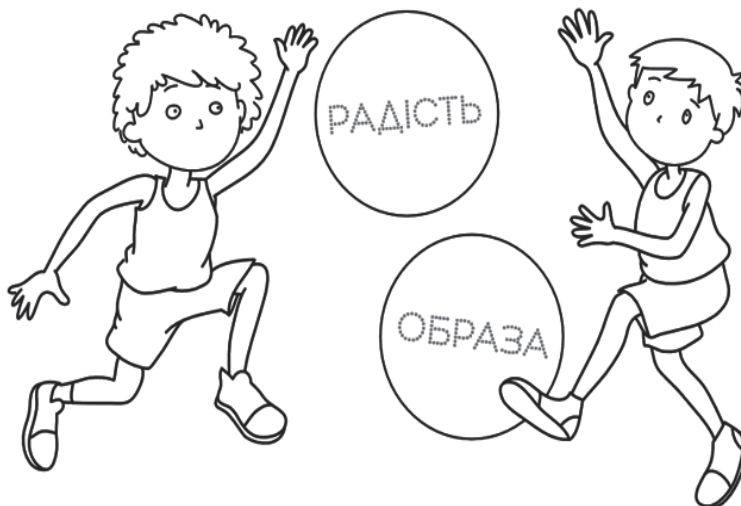

2. Добери до поданих слів слова з протилежним значенням. Запиши їх у зошит.

Веселий, слабкий, старий, незграбний, боязкий.

3. Досліді, які жести допомагають тобі бути більш переконливим, коли ти намагаєшся когось умовити щось зробити.

4. Домалюй емоції на обличчях хлопців. Як ти гадаєш, що кожен з них отримає у відповідь? Обґрунтуй власну думку.

5. Є люди, які спілкуються тільки жестовою мовою. Переглянь відео.

http://uagesturedeaf.blogspot.com/2012/09/blog-post_28.html

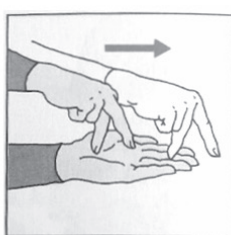
6. Розглянь малюнки і спробуй щось сказати однокласникам жестовою мовою.

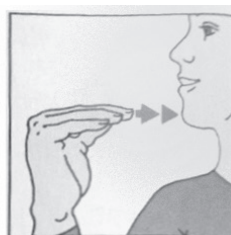
Я

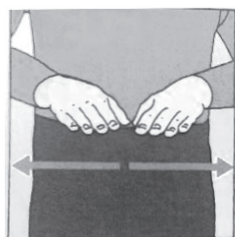
ТИ

ЙТИ

ЇСТИ

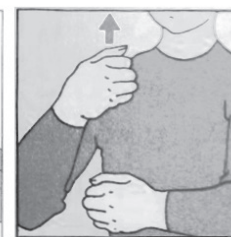
СТІЛ

МАЛИЙ

ВЕЛИКИЙ

ПАРАСОЛЯ

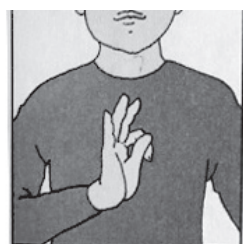
ЦЕ

Є

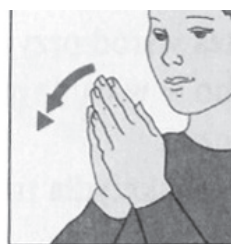
ДІВЧИНКА

ПРИВІТ

РАЗОМ

БУДИНОК

ЯК Я МОЖУ ДІЗНАТИСЯ ПРО ПОДІЇ МИНУЛОГО?

Про події минулого можна розпитати в дорослих.

1. Прочитай казку і довідайся, яким способом герой твору дізнавався про своїх родичів.

ЯК ТИГРЕНЯ РОДИЧІВ ШУКАЛО

У тигра-тата й тигриці-мами було симпатичне смугасте тигреня. Воно не мало ані братиків, ані сестричок. І йому ні з ким було гратися. Одного разу тигреня запитало тигрицю:

— Мамо! А в нас є родичі? Які вони?

Тигриця поспішала на полювання, тому сказала лишень:

— Так, звісно, є. Вони смугасті, як і ми.

І подалася в джунглі.

Тато теж дуже поспішав — на роботу в цирк. Тому повторив:

— Так-так, смугасті. І любляють їсти м'ясо.

І побіг на електричку.

Тигреня замислилося: де ж цих родичів шукати? У джунглі йти самому страшно, а в місто — дорослі заборонили, кажуть — заблукаєш.

І тут просто на нього вибігла якась тварина, вся в чорну й білу смужечки.

— Привіт! — гукнуло тигреня. — Ти наш родич?

Тварина сторожко відступила на кілька кроків і мовила:

— Ні, не ваш. Наші родичі — коні.

— Але ж ти в смужечку, як і я.

— Ну то й що? — відповіла тварина. — Ми зовсім різні. Ось поглянь: у тебе кігті, а в мене — копита.

— То хто ж ти? — запитало тигреня.

— Я — зебра.

І вона подалася геть.

Тигреня вирушило на пошуки. У траві воно побачило невідоме йому створіння з прозорими крильцями, яке перелітало з квітки на квітку. Тіло його було розфарбоване чорними і жовтими смужками — майже як у тигрів. Тигреня торкнуло лапою квітку. Створіння злетіло з неї, незадоволено задзижчало і закружляло перед його носом:

— З-забіяко! Ти з-заважаєш мені з-збирати мед.

— А навіщо тобі мед? — спитало тигреня. — Хіба ти не м'ясо їси? Адже ми родичі.

— Ні, не родичі. Наші родичі — оси і джмелі. У нас, бджіл, є крила, а у вас немає. У вас — зуби, а в нас — жало.

Після цих слів бджілка стрімко злетіла вгору і зникла з очей.

— Отакої! То хто ж наші родичі? — уголос подумало тигреня. — Виходить, одних смужок тут замало.

І раптом воно почуло шурхотіння в кущах. За мить звідти висунулася симпатична чорна мордочка і сказала:

— Няв! Я — твій родич.

— Привіт! — радісно вигукнуло тигреня. — Як тебе звати?

— Кіт, — сказав чорний звір. — Ну, кошенья, — додав, побачивши, який він маленький поряд із тигреням.

— Але ж ти не смугастий. А моя мама сказала...

— По-перше, ми, коти, буваємо і смугасті, — перебило кошенья. — А по-друге, це не головне. У нас із тобою ще є багато родичів — леопарди, барси, пантери, леви. І хоч вони бувають зі смужками, з плямами і без них, ми дуже схожі. Адже всі ми — з родини котячих.

Тигреня і кошенья бігали й гралися цілий день. А ввечері тигреня сказало батькам:

— Я тепер знаю, хто наші родичі. Познайомлюся з ними усіма — і ніколи не нудьгуватиму.

Автор: Сергій Цушко

2. Пронумеруй ілюстрації, відповідно до послідовності подій у прочитаній казці.

3. Як іще можна довідатися про події минулого? Запиши різні способи.

- Обговоріть переваги та недоліки різних способів отримання інформації. Який з них, на твою думку, допомагає отримати найбільш достовірну інформацію.

ФОТОГРАФІЇ

Про події минулого свідчать фотографії.

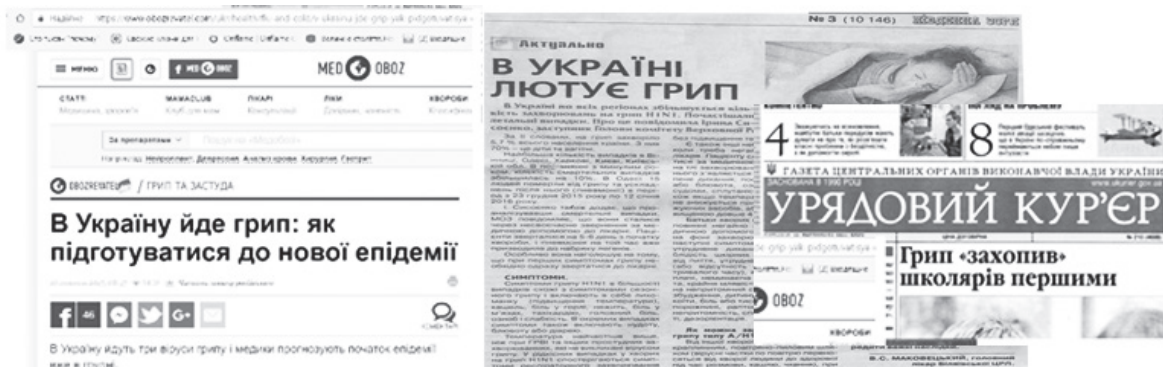
1. Принеси до школи цікаву світлину і розкажи невеличку історію про подію, відтворену на фото:
 - яка саме подія;
 - хто зображений;
 - чим запам'ятався цей момент;
 - які думки чи мрії виникають, коли дивишся на цю світлину.
2. Зроби колаж з улюблених фото (власних або з родинного альбому).

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Про події минулого можна довідатися з газет, журналів, телебачення, Інтернету.

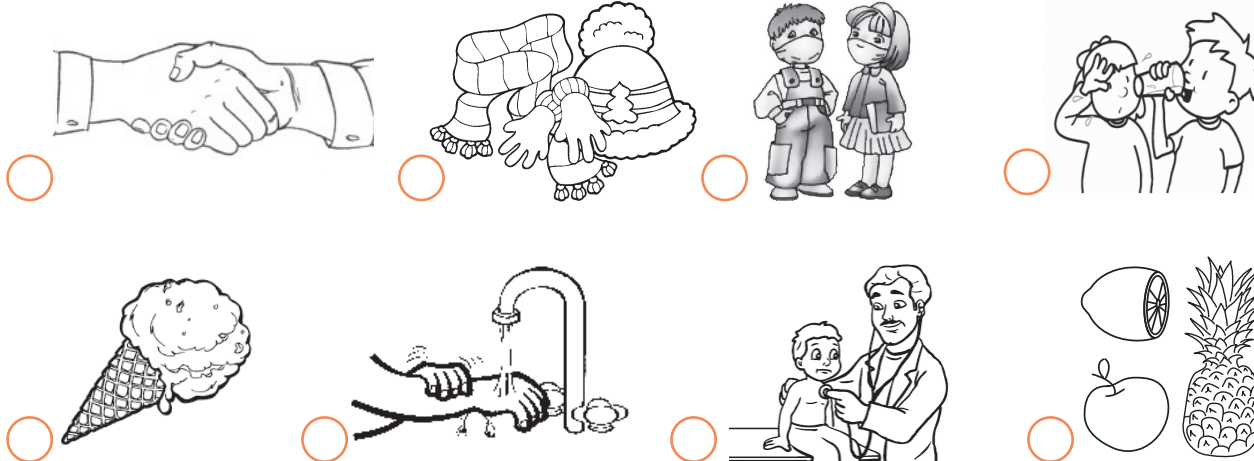
1. Довідайся, про яку подію минулого говорять заголовки з наведених джерел:

2. Поміркуй, чому люди хворіють восени.

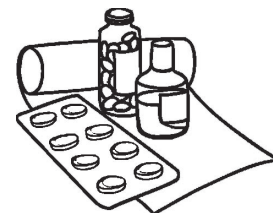
ЗБЕРЕЖЕМО ЗДОРОВ'Я

1. Розглянь малюнки. Познач символом ✓, що треба робити, щоб уникнути хвороби? А чого не варто?

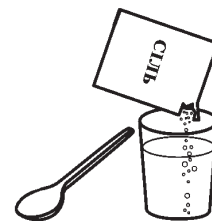

2. Прочитай і поміркуй, чи правильно вчинила дитина в кожній ситуації. Обґрунтуй власну думку.

- Денис повернувся з прогулянки з головним болем. Батьків удома не було. Хлопчик випив таблетку, яку зазвичай приймає його мама в таких ситуаціях.

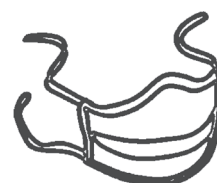
- Коли Іринка прийшла додому після гуртка танців, то відчула першіння у горлі. Дівчинка розвела в склянці води ложку морської солі і прополоскала розчином горло.

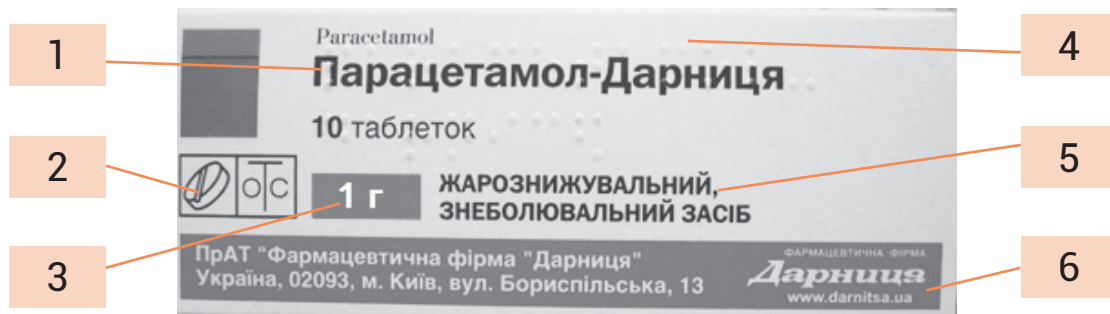
- У школі лікар розповіла про важливість щеплення від грипу. Коли Андрійко прийшов додому, то попросив батьків вакцинувати його.

- Тетяна прочитала, що для запобігання простудним захворюванням восени варто вдягати марлеву маску в місцях скупчення людей. Дівчинка придбала собі в аптеці таку маску для того, щоб їздити у громадському транспорті.

3. Розглянь упаковку ліків. Яку інформацію вона містить?

- У кого з дорослих ти можеш запитати про призначення цих ліків?
- Чи можна приймати ліки без рекомендації лікаря? Обґрунтуй відповідь.

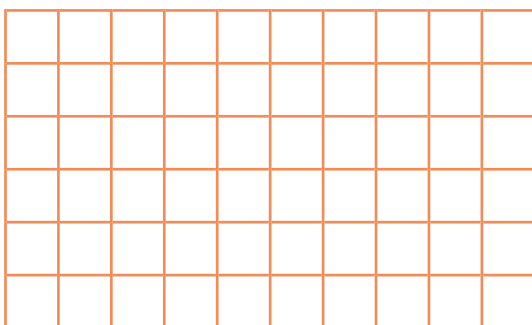
4. Обговоріть у класі, навіщо на упаковці нанесена інформація у вигляді рельєфних крапочок?

ШРИФТ БРАЙЛЯ

1. Прочитай текст.

Шрифт для людей, які не бачать, був придуманий французом Луї Брайлем майже 200 років тому. Коли хлопчикові було 3 роки, він травмувався у майстерні свого тата і втратив зір. А через 12 років він винайшов власний шрифт, який дає змогу читати за допомогою пальців. Він так і зветься: "Шрифт Брайля".

2. Обчисли, скільки років було Брайлю, коли він придумав шрифт?

3. Напиши своє ім'я таким шрифтом. Використовуй пластилін та дощечку. Поміняйтеся з дітьми дощечками і спробуйте "прочитати" написи із заплющеними очима.

4. Довідайся з Інтернету, як виглядають цифри Брайля. Зобрази їх у таблиці.

1		2	
3		4	
5		6	
7		8	
9		0	

5. Як ти гадаєш, де ще можна побачити шрифт Брайля? Намалюй або напиши у порожніх клітинках свої припущення.

МУЗЕЇ

Про події минулого можна довідатися в музеях.

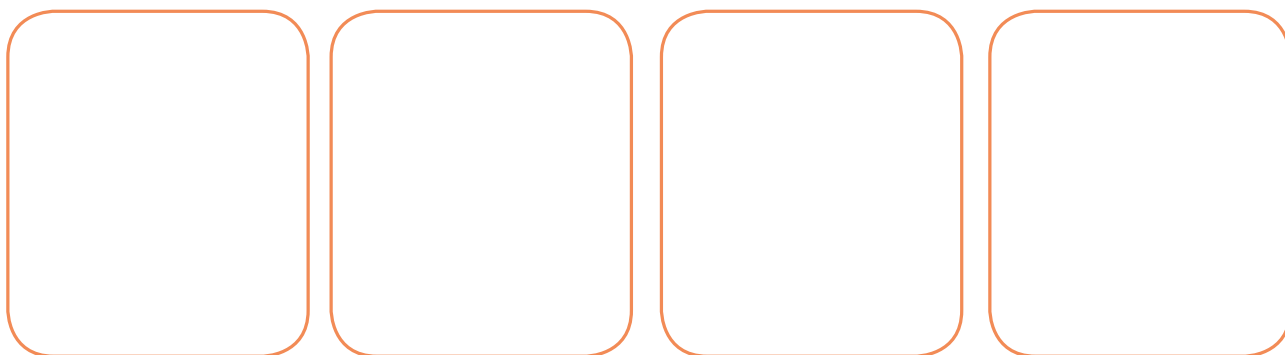
- Прочитай оповідання і довідайся, що відшукала героїня твору.
 Олеся любить копати картоплю разом з дорослими. Цікаво, яка в цьому кущі буде картоплина: велика, середня чи маленька, як горошинки. Таку мама дозволяє забирати у лялькову кухню.
 А бувають і живі знахідки: земляні жаби або миші. Лопата легко входить у суху землю. Олеся уважно вдивляється і раптом помічає поміж грудочок невеличкий тьмянний кружечок. Нахилиється, бере його в долоню. Монетка! Справжній скарб!
 – Мамо, дивися, що в мене! Ми тепер багаті! – Олеся показала мамі знахідку. А тут підійшли і тато, і дідусь.
 – Е ні, моя маленька, ми цю монету маємо показати знавцю! Вона може розказати історикам про минуле нашого краю. Ходімо до музею, – сказав дідусь.

Виявилося, що знайдена монетка лежала в землі ще з козацьких часів і її розмістили в експозиції музею, а Олесі видали грамоту.

Коли її клас у жовтні пішов на екскурсію до музею, Олеся розповіла однокласникам цю історію та показала монетку на вітрині.

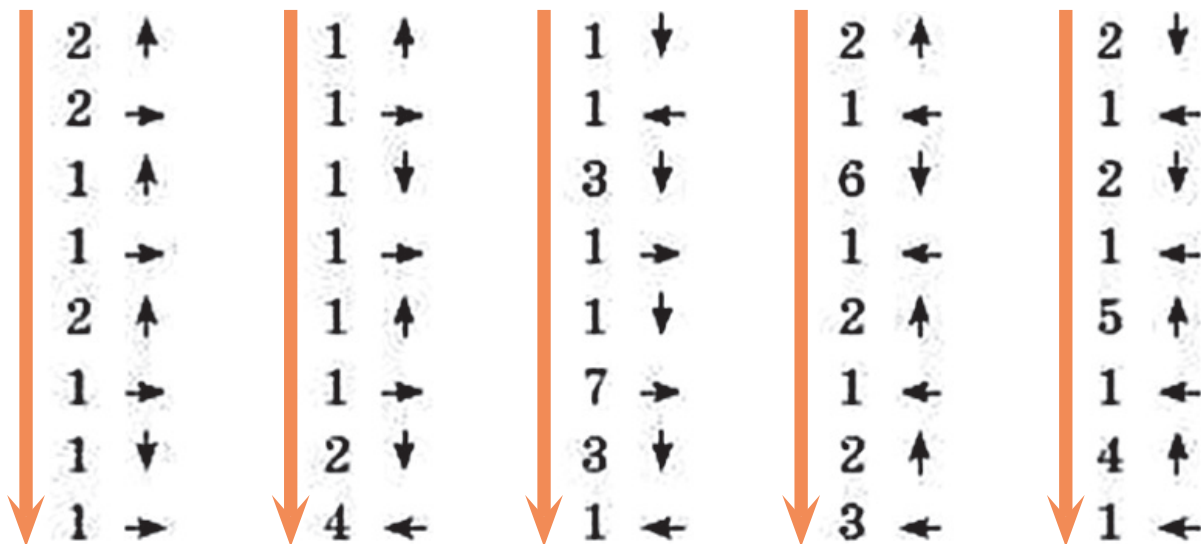
Автор: Ганна Остапенко

2. Створіть разом з однокласниками комікс за змістом прочитаного оповідання. Покажіть одне одному результати роботи.

3. На літніх канікулах Захар відвідав у Києві науково-природничий музей. Він дізнався про тварин, які населяли наш край багато років тому. Пройди шлях клітинками і довідайся, яка тварина справила на хлопчика найбільше враження.

Відступи 3 клітинки зліва і 8 зверху, постав точку і почни малювати за вказаними напрямками:

4. Захар довідався, що у гігантського оленя-самця перші роги виростають у віці трьох років. Щозими олень втрачав роги, а навесні в нього з'являлася нова пара. Скільки років жив олень, якщо за своє життя він скидав роги 21 раз?
5. Які бувають музеї? Розкажи, про які події минулого можна довідатися в кожному з них.

Музей писанки
(м. Коломия Івано-Франківської області)

Музей народної архітектури і побуту
(м. Львів)

Музей ретро-автомобілів "Машина часу"
(м. Дніпро)

Музей шоколаду
(м. Одеса)

Музей грошей
(м. Київ)

Державний музей іграшки
(м. Київ)

6. Відвідай разом з однокласниками і вчителькою будь-який музей, який є у твоїй місцевості.
7. Запиши в зошиті, про що можна запитати в однокласників після відвідання музею. Починай запитання зі слів: хто, що, де, коли, як, чому.

ЯК Я МОЖУ РОЗКРИВАТИ ТАЄМНИЦІ ПРИРОДИ?

Обговоріть у класі:

- Що таке "таємниця"?
- У кого можуть бути таємниці?
- Чи можна розкривати таємниці (свої, інших людей, природи, довкілля)?

ОСІННЄ ЛИСТЯ

Розкрийте разом одну з таємниць осені: "Чому жовтень має таку назву?". Яким іще словом називають цю пору осені? Запишіть у зошиті.

1. Прочитай казкову історію.

ЯК БЕРІЗКА ЛИСТЯ РОЗДАРОВУВАЛА

Позолотила осінь Берізку. Заблищала вона, засяяла. Хто не пройде, кожен берізкою замилується.

— От би мені таке вбрання, як сонечко, — сказала Мурашка, дивлячись на її жовте листя.

— Візьми, будь ласка, — відповіла Берізка і скинула один листочок.

Зраділа Мурашка, схопила листочок, до мурашника потягла.

— Якби до мого капелюха таку золоту пір'інку, — позаздрив гриб Підберезник.

— Візьми собі золоту пір'інку, — скинула Берізка ще один листочок.

Приліпив його Підберезник до капелюха, стоїть і не дихає від щастя.

— І мені листячка золотого трохи, — попрохав Їжак.

Гойднула гілками Берізка, жменю листочків на землю скинула.

Покачався на них Їжак, начепив листя на колючки і золотою кулькою додому покотився...

Автор: Іван Прокопенко

2. Намалюй ілюстрацію до цієї казки в одній із трьох технік: способом монотипії, плямографією або за допомогою техніки набризку.
3. Обговоріть у класі, чому дерева скидають листя перед настанням зими.

Подивись мультфільм і розкрий для себе цю таємницю.

<https://www.youtube.com/watch?v=Je7nqaG-MbY>

4. Продовж речення.

Листя восени жовтіє і опадає тому, що

5. Обговоріть у парах, яка користь від опалого листя. А яка шкода? Заповніть таблицю.

Для кого/для чого?	Користь	Шкода
Людини		
Тварини		
Ґрунту		
Повітря		

ВІТЕР

1. Розглянь репродукцію картини Івана Айвазовського та придумай їй назву. Поясни свій вибір.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/76/Stormy_sea_at_night.jpg

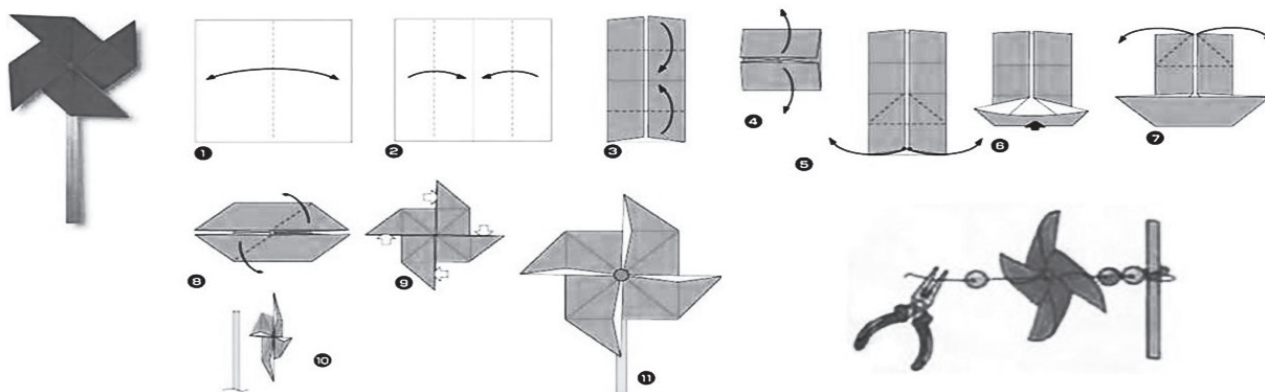

- Художник назвав свій твір "Буря на морі вночі". Чи схожа підібрана тобою назва?
 - Обговоріть, завдяки чому вітер на картині помітний? Як можна визначити, до якої міри він сильний?
2. Як утворюється вітер? Спробуйте самі його створити. Що для цього потрібно? Запишіть висновки.

Вітер — це рух

3. Намалюй вітер фарбами. Як ти назвеш свою картину?

4. Сконструй за схемою вітрячок – простий засіб для визначення силу вітру. Використовуй його, щоб постерігати, чи однакова сила вітру на розі вулиці та у внутрішньому дворі.

5. Об'єднайтеся у дві групи. Опишіть сьогоднішню погоду, відповідаючи на запитання.

Завдання для I групи	Завдання для II групи
<ul style="list-style-type: none"> – Якого кольору небо? – На що схожі хмари? – Що ти відчуваєш, коли дивишся на небо? – Який настрій сьогодні у неба? – Що вказує на те, що є вітер? 	<ul style="list-style-type: none"> – Який стан неба сьогодні? (ясно, хмарно, похмуро) – Чи є сьогодні опади? (дощ, сніг, туман, роса, сніг, град) – Сьогодні тепло чи холодно? – Чи є сьогодні вітер? (визнач за допомогою вітрячка)

- Розкажіть про свої спостереження.
- Визначте, яка група споглядала, а яка спостерігала за погодою?

Споглядаю – дивлюсь, розглядаю, сприймаю, милуюсь, захоплююсь.

Спостерігаю – детально досліджую предмет за допомогою органів чуття та додаткових приладів.

6. Створіть у класі календар погоди. Фіксуйте результати спостережень 1 раз на тиждень і позначайте результати символами.

ясно	хмарно	похмуро	дощ	туман	роса
					
тепло	холодно	вітер	град	сніг	мряка
					

ПОВІТРЯ

Визначте в групах, що ви знаєте, а чого не знаєте про повітря.

Крок 1. Заповни таблицю самостійно.

Знаю про повітря	Не знаю про повітря

Крок 2. Заповніть у групі спільну таблицю.

Крок 3. Порівняйте, чого у вас вийшло більше – того, що ви знаєте, чи того, чого не знаєте. Що легше визначити?

Крок 4. Створіть у класі спільний колаж (або леп-бук) "Знаю – Хочу дізнатися" за такою моделлю:

Якщо не можеш дізнатися нове за допомогою спостереження, треба провести дослід.

ДОСЛІДИ З ПОВІТРЯМ

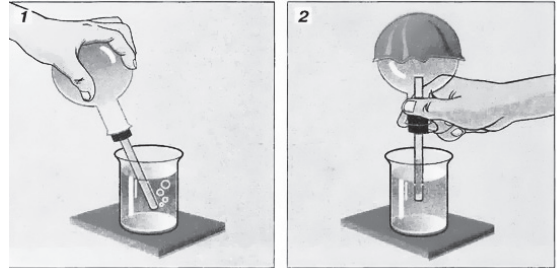
Дослід – дії з використанням приладів для отримання нових знань, перевірки припущень.

1. Обведи те, що може знадобитися для дослідження властивостей повітря.

2. Дослід "Розширення та стискання повітря".

- Візьми круглу колбу з трубкою і опусти її у склянку з водою. Нагрій рукою повітря в колбі. Ти помітиш, що з трубочки виходять бульбашки, бо під час нагрівання повітря розширюється.
- Поклади на колбу клаптик тканини, змочений холодною водою. Ти побачиш, як у трубочку заходить вода, бо під час охолодження повітря стискається.
- Запиши висновки.

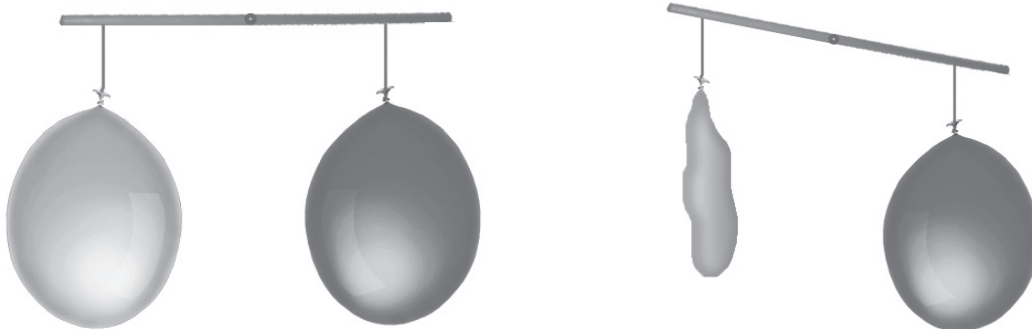

При нагріванні повітря

При охолодженні повітря

3. Дослід "Чи має повітря вагу?".

- Візьми дві кульки, однакові за розмірами, дві нитки однакової довжини, щоб перев'язати надуті кульки, лінійку, голку.
- Прив'яжи надуті кульки на кінцях лінійки так, щоб вона врівноважилася на пальці. Одну з кульок обережно проткни голкою. Зверни увагу, як ціла кулька потягне край лінійки донизу.
- Запиши висновок.

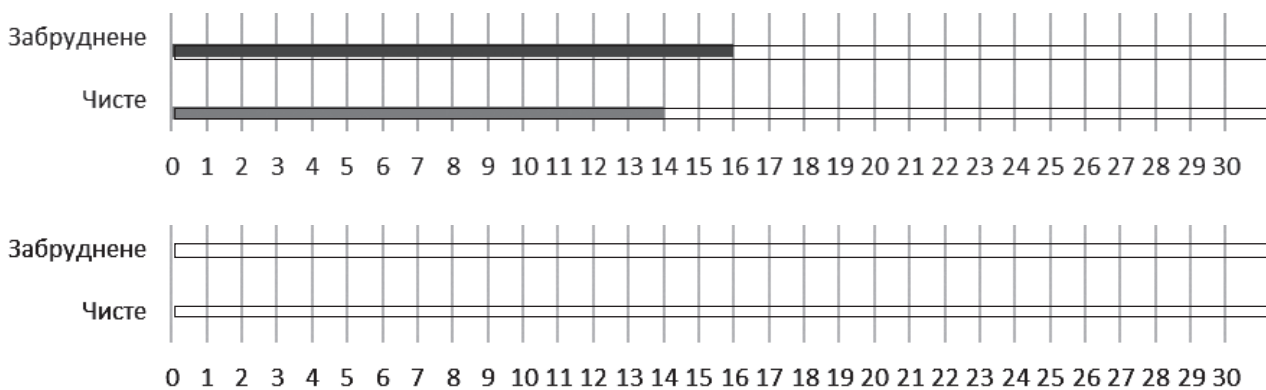
Повітря має

Доросла людина робить 15 дихальних рухів (вдихів/видихів) за 1 хвилину, а новонароджена дитина – 55 дихальних рухів за 1 хвилину.

4. На скільки більше дихальних рухів за 1 хвилину робить новонароджена дитина порівняно з дорослим?
 - Проведіть дослідження в парах. Порахуйте, скільки дихальних рухів за 1 хвилину робить кожен з вашого класу. Запишіть результати.
 - Складіть задачу на основі отриманих вами результатів дослідження.
5. Проведіть дослідження "Чисте повітря".
 - Поміркуйте з однокласниками, чисте чи забруднене повітря на території школи. Які припущення висловили учні? Відобразіть відповіді в діаграмі.

Зразок:

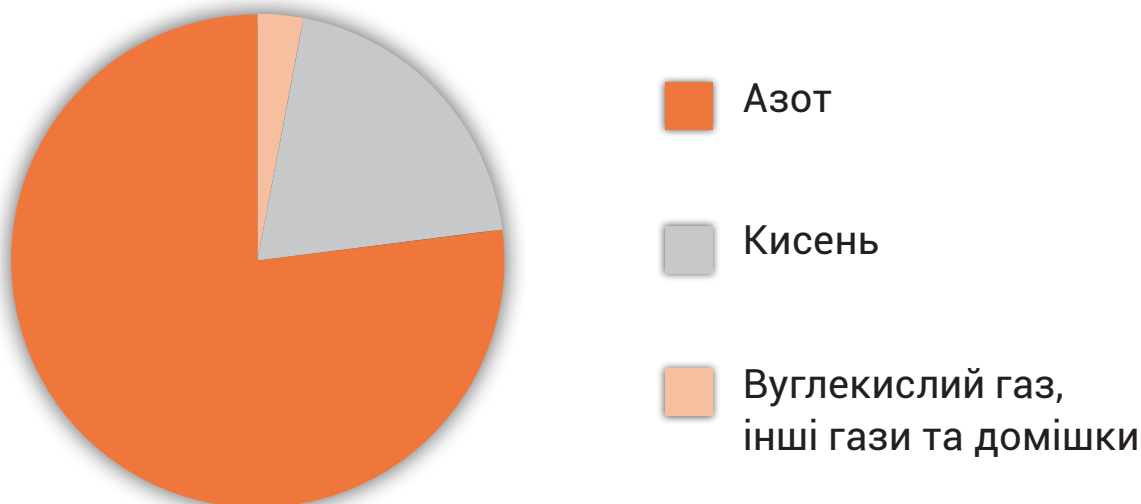
Яких відповідей виявилось більше? На скільки більше?

Перевіримо припущення.

- Розмістіть частинки клейкої стрічки у трьох різних місцях: на шкільному подвір'ї, біля дороги, у садку/парку, у класі.
- Через певний час зніміть стрічки, розмістіть на чистому аркуші паперу. Порівняйте їх. Зробіть висновок про те, у якому місці повітря чистіше. Чому? Запишіть відповідь у зошит.

6. Розглянь діаграму. На ній зображено, з чого складається повітря. Визнач, чого у ньому найбільше. Чого найменше? Розпитай у дорослих, що у повітрі дає змогу людині дихати та жити.

Склад повітря

7. Поміркуйте, які ще таємниці повітря залишилися нерозкритими? Запропонуйте провести дослід у класі.
- Про які таємниці повітря ви дізналися? Заповніть таблицю.

Знали раніше	
Дізналися цього тижня	
Хочемо дізнатися	

- Обговоріть у парах, як розкриті таємниці природи можуть допомогти тобі у житті.

8. Прочитай текст.

СОВИНА ВЕЖА

Сьогодні дуже вітряно. Мануель і Діді йдуть до совиної вежі. Сова попросила допомогти їй пересунути меблі.

Вітриган такий сильний, що мишенятам доводиться сховатися за пагорбом. Раптом Мануель бачить, як совина вежа похилилася набік. А потім з гуркотом завалилася. Мануель і Діді приголомшені. Бідна Сова!

Мишенята біжать до поваленої вежі. З віконця визирав Сова. З нею все гаразд.

– Заходьте, – каже вона. – Допоможіть навести тут лад. – До речі, лежача вежа мені теж дуже подобається. У ній значно менше протягів.

Автор: Ервін Мозер

Обговоріть у класі: Коли від вітру може бути шкода, а коли користь? Як могла б закінчитися ця історія, якби Сова засмутилася?

Протяг – це _____

9. Прочитай текст про значення повітря, який написала Улянка:

"Люди, рослини, тварини усі дихають. Усім істотам потрібне повітря. Воно оточує нас. Навіт у ґрунті є повітря."

Допоможи Улянці виправити помилки.

Запиши відредагований тобою текст.

10. Попрацюйте в парах. Розкажи однокласникові/однокласниці про те, яке значення для тебе має повітря.

ЯК ВІДРІЗНИТИ ФАНТАЗІЇ/ВИГАДКИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ?

1. Обговоріть у парах.
 - Назвіть щось, чого не існує.
 - Якщо ми чогось не бачимо, чи означає це, що цього не існує?
2. Познач (+) малюнки, на яких зображено те, чого не існує в реальності.

Назви: 1) те, що існувало колись, а зараз зникло;
2) те, що існує в казковому світі.

			
динозавр	замок	повітряна куля	русалка
			
чарівна паличка	килим-літак	машина часу	літак-амфібія

3. Пограйте в парах у гру. Один учасник висловлює хибне твердження, другий змінює його на істинне.

Наприклад:

Дельфіни бігають по лісу – Зайці бігають по лісу

Пилосос пише вірші – Поет пише вірші

4. Познач, що справжнє (+), вигадане (*), важко визначити (?).
Що допомагає тобі це зрозуміти?

Твоє волосся	
Твоя парта	
Новина у газеті	
Реклама	
Казка	
Комп'ютерна гра	
Відображення в дзеркалі	
Комікси в журналах	
Мультфільми	
Твої сни	
Те, що написано на дошці	
Твої почуття	
Твої думки	

Поміркуй!
Як можна відрізнити правду від вигадки?

5. Переглянь рекламу.
Дай відповіді на запитання:
- Що тебе приваблює в цій рекламі?
 - На що ти найбільше звертаєш увагу?
 - Як ти думаєш, навіщо вона створена?
 - Чи всьому можна вірити в рекламі?
 - Спробуй визначити, що в цій рекламі справжнє, а що – ні.

ФАНТАЗІЇ

1. Прочитай розповідь. Вигадай продовження.

КРИЛАТА ГОЙДАЛКА

Даша вийшла у двір погуляти з друзями, але на вулиці нікого не було. Сумна, вона сіла на гойдалку і почала повільно розгойдуватися. Гойдалка була старою, вона неквапливо порипувала в такт.

"Отбулобчудово, якби я змогла долетіти до неба, – подумала Даша, – так би я змогла побачити інших дітей, познайомитися і подружитися з ними".

На її подив, гойдалка стала розгойдуватися все сильніше і підніматися все вище! І тут Даша побачила з висоти все місто, всіх дітей у ньому і відчула, що вона не одна і немає приводу для смутку. Вона злітала вгору знову і знову, а в очах її блищала радість.

Автор: Наталія Дерев'янка

2. Знайди в тексті речення, у якому є опис гойдалки. Запиши його в зошит.
3. Пофантазуй. Запиши в зошиті свій варіант продовження речення:
 - Якби море було з чорнила, то...
 - Коли б Місяць був із сиру, то...
 - Якби не було шкіл, тоді...
4. Створи з різних матеріалів ілюстрацію до своєї фантазії.

5. Попрацюйте в групах.

Вигадайте разом у класі та намалюйте місто, якого не існує.

Дайте
назву місту

Назвіть
вулиці

Придумайте
транспорт

Намалюйте
визначні місця

Намалюйте гроші,
які будуть у
цьому місті

Напишіть, хто
буде мером цього
міста

Що з вигаданого вами може бути втілене в життя?

6. Продовж речення:

Фантазія – це те, що я _____

Реальність – це, те що я _____

7. Обговоріть у класі.
- Що потрібно для того, щоб фантазувати? Це корисно чи ні?
 - Чи може фантазія стати реальністю? Що для цього потрібно зробити?

СПОСОБИ І ЗАСОБИ ПІЗНАННЯ

1. Розглянь малюнки та розкажи, якими способами можна дізнатися про справжність/несправжність предмета.

Подумати	Запитати в іншої людини
	
Подивитися в комп'ютері	Провести дослід
	
Подивитися в книгах	Поспостерігати
	
Звернутися до фахівця	Обстежити за допомогою органів чуття
	

2. Хто з дорослих є фахівцем з питань, які можуть тебе зацікавити? Поєднай картки.

	<p>письменник</p>
	<p>астроном</p>
	<p>інженер</p>
	<p>скульптор</p>
	<p>музикант</p>
	<p>архітектор</p>

3. Створіть у класі інтелектуальну карту "Способи пізнання".

КОМПЕТЕНТНІСНІ ЗАВДАННЯ З ІНТЕГРОВАНОЇ ТЕМИ "СПОСОБИ ПІЗНАННЯ"

Подружжя Мар'яна і Тарас Прохаськи написали відому "кротячу" трилогію для дітей. Це тепла казка про родину кротів і їхніх тринадцятьох кротенят, про дружбу та взаємодопомогу, про турботу й домашній затишок. Прочитай уривки з трилогії і виконай завдання.

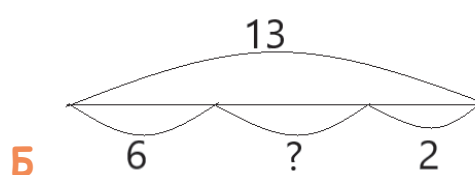
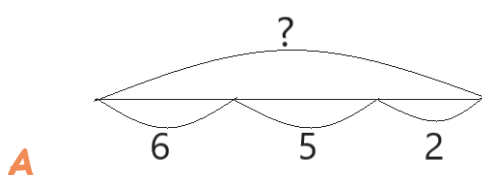
1. Прочитай початок трилогії:

"– А – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а – а!"

Це народилося ще одне кротеня. Тринадцяте.

Тринадцятою дитиною у родині кротів з Букового лісу була дівчинка. Досі у них народжувалися самі хлопці. Шестеро – позаминулої весни, через рік – п'ятеро, і сьогодні з двох близнюків-кротенят першим був хлопчик... Дівчинку назвали Муркавка".

- До якої схеми можна поставити запитання: "Скільки дітей у сім'ї кротів?". Обведи відповідну літеру.

2. Відомо, що через 14 днів після народження на кротенятах починає рости хутро. Обведи на календарі дату, коли у Муркавки з'явилося хутро.

Березень

	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
народилась					1	2	3
Муркавка	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	

3. Прочитай уривок з трилогії:

"У тата-крота в цей час з'являлося найбільше роботи. Він працював у лісовій газеті "Кротяча правда". Його обов'язком було дізнаватися новини. Вдень він ходив по лісі, до всього приглядався, прислухався, принюхувався; розмовляв зі звірами, птахами і комахами. Все цікаве він записував у робочий блокнот. А ввечері друкував газету на друкарській машинці. Часом це затягувалося до пізньої ночі... Бо вже на світанку прилітав дятел і забирав "Кротячу правду" до лісового кафе, де її міг читати кожен, хто хотів..."

- За допомогою яких органів чуття тато-кріт сприймав інформацію? Познач символом .

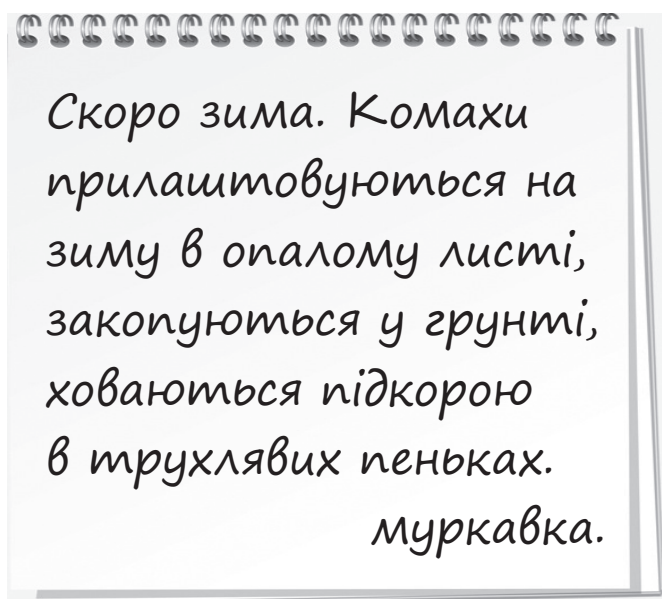

4. Розглянь записи, які зробив тато-кріт у своєму робочому блокноті.

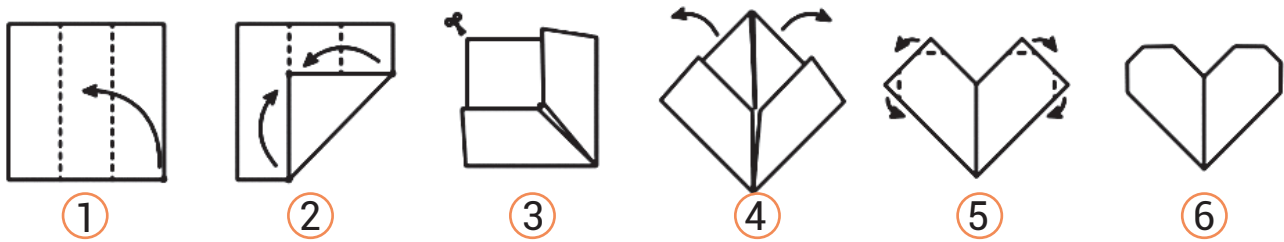

- Склади власне речення за нотатками крота і запиши його.

5. Муркавка спостерігала за комахами у бінокль і результати своїх спостережень записала у вигляді інформаційного повідомлення для татової газети. Тато-кріт побачив у замітці Муркавки три помилки. Відшукай їх і ти. Зроби відповідні виправлення.

11. Муркавка зробила для Хребтика подарунок, щоб підняти йому настрій під час хвороби. Виготов такий самий виріб і ти.

12. Тест, який ти завершуєш виконувати, був для тебе:

- А Дуже легкий
- Б Легкий
- В Ані легкий, ані складний
- Г Складний
- Г Дуже складний.